

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupený Mgr. Petrem Křížákem, MBA, LL.M., advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2015, č. j. OAM-168/LE-VL18-P17-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 4. 2016, č. j. 63 Az 9/2015 – 52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Odměna advokáta Mgr. Petra Křížáka, MBA, LL.M., **se určuje** částkou 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 12. 4. 2016, č. j. 63 Az 9/2015 – 52, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 11. 12. 2015, č. j. OAM-168/LE-VL18-P17-2015, jímž ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[4] Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní

názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[5] O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

[7] Pokud se jedná o uplatněnou námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. V daném případě krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu všech žalobních námitek a posuzoval relevanci stěžovatelem uváděných skutečností s ohledem na kritéria pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí ministerstva vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministerstvo vypořádalo všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky udělení mezinárodní ochrany.

[8] Stěžovatel pak v této souvislosti namítl neaktuálnost a nepřesnost informací, z nichž bylo při posuzování situace v zemi jeho původu vycházeno. Konkrétně uvedl, že ministerstvo vycházelo z materiálů, které nehodnotily stav na Ukrajině v době probíhajícího azylového řízení, čímž nebyla nijak posouzena prohlubující se hospodářská krize, nebezpečí bankrotu a kolabující stát. Nejvyšší správní soud k dané otázce již dříve judikoval, že „[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI,

pokračování

G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71). Podrobněji se pak k podmínkám posuzování zpráv o zemi původu Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva dovodil, že „[v]ěrohodnost informací o zemi původu je třeba posuzovat s ohledem na autoritu a pověst autorů zprávy, serióznost provedených šetření, návaznost a souvislost závěrů a skutečnost, zda uvedená tvrzení jsou potvrzena i jinými zdroji. Při hodnocení zprávy obsahující informace o zemi původu je nezbytné posoudit nezávislost, spolehlivost a objektivnost autora zprávy. Důležité je také vzít v úvahu, jakou měrou je autor zprávy zastoupen v zemi původu, jaké jsou jeho schopnosti získávat informace přímo na místě. Soud připouští, že situací v zemi původu se zabývá větší počet zpráv, je nezbytné upřednostnit ty, které se zabývají stavem lidských práv v zemi původu a přímo uvádějí okolnosti rozhodné pro posouzení reálnosti hrozby nelidského či krutého zacházení. Relevance a váha zprávy je závislá na tom, do jaké míry se přímo věnuje otázkám posuzovaným v daném řízení. Zprávě, která obecně popisuje socioekonomické podmínky v zemi původu a nepojednává o specifických otázkách, jež musí být v řízení objasněny, pak bude zpravidla přiznána menší váha.“ V daném případě není důvodu pochybovat o objektivitě zpráv Ministerstva zahraničních věcí (ze dne 21. 5. 2015 a 9. 10. 2015), Freedom House (ze dne 28. 1. 2015), Amnesty International (ze dne 25. 2. 2015), Human Rights Watch (ze dne 29. 1. 2015) a Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (ze dne 1. 6. 2015 a ze září 2015). Nejvyšší správní soud shledal, že jak zdroje, tak zjištěné informace splňují všechny shora uvedené požadavky. Stěžovatel přitom neuvedl žádné skutečnosti svědčící o neúplnosti zjištěných informací či nemožnosti je aplikovat na řešený případ.

[9] Co se týče otázky neaktuálnosti zjištěných informací, podle názoru Nejvyššího správního soudu je aktuálnost zcela přiměřená tomu, že stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 4. 11. 2015, přičemž samotné správní rozhodnutí bylo vydáno dne 11. 12. 2015. Je tedy naprosto zřejmé, že ministerstvo při svém rozhodování vycházelo z informací, jejichž stáří bylo pouze několik měsíců. Stěžovatel pak zcela obecným tvrzením o prohlubující se hospodářské krizi, nebezpečí bankrotu a kolabujícím státu nijak nenaznačil, v čem se situace v jeho zemi původu oproti výše vyjmenovaným podkladům (tj. během několika měsíců) změnila. Při seznámení s podklady pro rozhodnutí dne 11. 11. 2015 navíc stěžovatel žádný z těchto podkladů nerozporoval ani nenavrhoval doplnění dokazování.

[10] Pro úplnost je v dané souvislosti možné poukázat i na to, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nejsou ekonomické důvody, resp. nepříznivá ekonomická situace v zemi původu, a s tím související těžké životní podmínky relevantní pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, a ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2010, č. j. 8 Azs 16/2010 – 79).

[11] Pokud stěžovatel dále namítl, že odmítá nastoupit vojenskou službu, neboť je dle jeho názoru válka na Ukrajině konfliktem politickým, nikoliv národnostním, přičemž se tam „točí velké peníze“, pak Nejvyšší správní připomíná, že žadatel o mezinárodní ochranu musí v žádosti uvést skutečnosti, z nichž dovozuje, že se nachází v postavení, pro něž mu svědčí některý z důvodů pro její udělení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63), a musí rovněž unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 – 69). Této povinnosti však stěžovatel nedostál, resp. neuvedl žádné konkrétní důvody, které by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě v kontextu jím tvrzené „politické války“ na Ukrajině odůvodňovaly.

[12] K otázce pronásledování stěžovatele ze strany státních orgánů z důvodu jeho přesvědčení, tj. odmítání nástupu k výkonu vojenské služby a účasti na bojových akcích, lze odkázat na rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že „[o]dmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.“ Samotné odmítání vojenské služby tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Branná povinnost je totiž sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 – 30, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34).

[13] Pokud stěžovatel vyjádřil obecný politický nesouhlas s účastí na bojových operacích probíhajících na východě Ukrajiny, je v dané věci třeba upozornit na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojsáci základní vojenské služby nejsou povoláváni do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojsáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne. Pro vyslání do zóny ATO musí voják projít tříměsíčním výcvikem a následně je začleněn do týlu. (...) Jak již bylo uvedeno, ve většině případů službu povolávání nenastoupí, protože se vyhýbají převzetí, což ale není kvalifikováno jako trestný čin a vojenská prokuratura se tím tudíž nezabývá.“ Z citované informace Ministerstva zahraničních věcí tak jasně vyplývá, že případná účast stěžovatele na vojenské operaci probíhající na východě Ukrajiny (tj. antiteroristické operaci) je odvislá od jeho vlastního rozhodnutí, jde v podstatě o dobrovolné rozhodnutí stěžovatele. Nutno zopakovat, že samotná vojenská služba na Ukrajině je hodnocena jako standardní, přičemž navíc existuje i možnost tzv. alternativní služby. S odkazem na tyto skutečnosti, tak nelze v obecném tvrzení stěžovatele týkajícím se odmítání účasti na „politické válce“ na Ukrajině spatřovat konkrétní důvod, který by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě odůvodňoval.

[14] K otázce celkové bezpečnostní situace na Ukrajině je pak možné poukázat na usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Odkázat lze také na další rozhodnutí, ve kterých se této problematice Nejvyšší správní soud věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, či ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28. Stěžovatel tak v případě návratu do místa bydliště na území jeho domovského státu nebude probíhající vojenskou operací jakkoliv dotčen, neboť se obec Veliky Bereznyj nachází v Zakarpatské oblasti, což je západní část Ukrajiny.

[15] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že již v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, zdůraznil, že o azyl je nutné žádat bezprostředně poté, co má k tomu

pokračování

žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V daném případě je však z obsahu správního spisu zřejmé, že stěžovatel, ač na území České republiky přicestoval dne 3. 9. 2012, a to na vízum z pracovních důvodů, požádal o udělení mezinárodní ochrany až dne 4. 11. 2015. Vzhledem k době a situaci podání jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tedy nelze mít za to, že by důvodem jejího podání byly naléhavé azylově relevantní důvody, ale snaha o legalizaci pobytu na území České republiky.

[16] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[17] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[18] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[19] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 8. 1. 2016, č. j. 63 Az 9/2015 – 19, ustanoven pro řízení před soudem advokát Mgr. Petr Křížák, MBA, LL.M. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí v takovém případě odměnu advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci stěžovatele náleží podle ust. § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, odměna za dva úkony právní služby (tj. písemné podání soudu ve věci a porada s klientem přesahující jednu hodinu) ve výši 2 x 3100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. c), d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem tedy 6800 Kč. Protože advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 1428 Kč. Celková částka odměny tedy činí 8228 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. srpna 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu